

prima instanță: S. Dimitriu

dosarul nr. 2ra-1656/17

instanța de apel: M. Ciugureanu, L. Popova, A. Minciuna

ÎNCHEIERE

11 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Elenei Bulmaga, Anei
Becciv, Elenei Soroncean, Raisei Burlacu și Mariei Lapedulce împotriva
Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” cu privire la apărarea
drepturilor consumatorilor prin încasarea compensației și penalității

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 1 februarie 2017, prin care a
fost admis apelul declarat de Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air
Moldova”, casată hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din
9 noiembrie 2015 și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii

constată:

La 28 septembrie 2015, Elena Bulmaga, Ana Becciv, Elena Soroncean,
Raisa Burlacu și Maria Lapedulce au depus cerere de chemare în judecată
împotriva Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” cu privire la
apărarea drepturilor consumatorului prin încasarea compensației și penalității de
întârziere.

În motivarea acțiunii au invocat că, prin intermediul site-ului oficial al
Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”, au fost efectuate rezervări
de loc, pe numele Elenei Bulmaga, Elenei Soroncean, Mariei Lapedulce, Anei
Becciv și Raisei Burlacu, pentru zborul cu plecare din aeroportul Bologna (BLQ),
Italia cu destinația Chișinău (KIV) cursa 9U880, fiind emise biletele electronice
nr. 5722402211777, 5722402224308, 5722402135730, 5722402154865, pentru
care s-a achitat suma de 760 euro.

Menționează că decolarea (plecarea) din aeroportul Bologna, potrivit
rezervării, era stabilită pentru data de 31 iulie 2015 ora 21:50, pe când au decolat la
data de 2 august 2015, la ora 03:40.

Relevă că la înregistrarea pentru zbor, au fost informate despre faptul că zborul la această cursă este anulat și transferat pentru data de 1 august 2015, cursa 9U1880, ulterior pasagerii s-au prezentat pentru înregistrare, unde au fost informați despre faptul că zborul la această cursă se amână cu 4 ore.

Indică că zborul din Bologna cu destinația Chișinău, efectuat de Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”, a avut o întârziere la plecare de peste 4 ore față de ora de plecare prevăzută în bilet, ajungând la destinație cu o întârziere de peste 5 ore.

Notează că prin reclamațiile din 10 august 2015 și 12 august 2015, au solicitat companiei aeriene, în temeiul capitolelor IV și V din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 836 din 08 noiembrie 2012, acordarea unei compensații în valoare de 500 euro, pentru fiecare pasager pe motivul anulării și ulterior amânării zborului, care a cauzat o pierdere de timp ireversibilă, cât și o situație de neplăcere.

Mai menționează că Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”, dând dovadă de neglijență totală față de pasageri, nu a dat niciun răspuns, din care considerent consideră că urmează să răspundă conform legislației în vigoare, pentru neonorarea obligației asumate.

Subliniază că potrivit art. 19 din Convenția pentru unificarea anumitor norme referitoare la transportul aerian internațional, încheiată la Montreal la 28 mai 1999, transportatorul este răspunzător de prejudiciul rezultat dintr-o întârziere în transportul aerian de pasageri, de bagaje sau de mărfuri.

Insistă că răspunderea transportatorului este reglementată expres și de prevederile Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 836 din 08 noiembrie 2012, care la pct. 16 lit. a) în coroborare cu pct. 17 și 18 lit. a), prevăd că pentru întârzierea zborului peste ora de plecare timp de 2 ore, în cazul zborurilor de 1500 de kilometri sau mai puțin, compania aeriana este obligată să achite pasagerului o compensație de 250 euro, care se achită în lei la cursul Băncii Naționale a Moldovei, la data achitării acesteia.

Consideră că având în vedere faptul că a avut loc o întârziere a zborului cu peste 4 ore, în temeiul dispozițiilor art. 32 alin. (2) coroborat cu prevederile art. 21 alin. (1) din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” urmează să achite o penalitate, stabilită de lege, în mărime de 10% din costul biletului pentru fiecare oră de întârziere, adică 10% din 760 euro pentru 4 ore, ceea ce constituie suma de 304 euro.

Solicită încasarea din contul Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” în beneficiul Elenei Bulmaga, Elenei Soroncean, Mariei Lapedulce, Anei Becciv și Raisei Burlacu a compensației în sumă de 2500 euro și a penalității în suma de 304 euro, achitați în lei moldovenești la cursul Băncii Naționale a Moldovei, la data achitării.

Prin hotărârea Judecătoriai Botanica mun. Chișinău din 9 noiembrie 2015, acțiunea a fost admisă.

A fost încasat din contul Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” în beneficiul solidar a Elenei Bulmaga, Anei Becciv, Elenei Soroncean, Raisei Burlacu și Mariei Lapedulce, suma de 2500 euro cu titlu de compensație legală și suma de 304 euro cu titlu de penalitate legală de întârziere, iar în total suma de 2804 euro, în lei moldovenești la cursul Băncii Naționale a Moldovei, din data executării hotărârii.

A fost încasat din contul Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” în beneficiul statului taxa de stat compensată în mărime de 1826 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2016, a fost respins apelul declarat de Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” și menținută hotărârea Judecătoriai Botanica mun. Chișinău din 9 noiembrie 2015.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 16 noiembrie 2016, a fost admis recursul declarat de Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2016 și remisă cauza la rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 1 februarie 2017, a fost admis apelul declarat de Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”, casată hotărârea Judecătoriai Botanica mun. Chișinău din 9 noiembrie 2015 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial.

A fost încasat de la Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” în folosul Elenei Bulmaga, Anei Becciv, Elenei Soroncean, Raisei Burlacu și Mariei Lapedulce, compensația în mărime a câte 250 euro, fiecare.

În rest, cerințele au fost respinse, ca nefondate.

La 18 mai 2017, Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 1 februarie 2017, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, pe care instanța le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente, mai mult ca atât instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și în același timp a aplicat eronat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Menționează că deoarece cadrul legislativ al Republicii Moldova existent nu conține careva prevederi speciale referitor la răspunderea operatorilor de transport aerian și a drepturilor pasagerilor care folosesc acest mod de transport, se aplică doar normele generale privitor la contractul de transport stabilite în Codul civil și Legea privind protecția consumatorilor nr. 105-XV din 13 martie 2003.

Având în vedere prevederile art. 988 alin. (2) Cod civil, indică că cărașul poartă răspundere pentru prejudiciul cauzat pasagerului care rezultă din întârziere doar în cazul în care o astfel de răspundere este prevăzută în contract sau legislație, însă legislația Republicii Moldova nu prevede o asemenea răspundere. Cărașul

este ținut să repare prejudiciul cauzat prin acțiunile sale cu intenție sau din culpă gravă.

Consideră că potrivit dispozițiilor art. 988 alin. (2) Codul civil, regula este că căraușul nu răspunde pentru întârziere, proba contrarie fiind pe seama pasagerului și anume el trebuie să dovedească că căraușul a acționat cu intenție sau din culpă gravă și căraușul nu achită despăgubiri pentru simplul fapt al întârzierii, ci doar dacă au existat prejudicii.

Susține că intimatele Elena Bulmaga, Ana Becciv, Elena Soroncean, Raisa Burlacu și Maria Lapedulce nu au probat faptul că amânarea cursei aeriene a avut loc din intenție sau din culpa gravă a Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”, iar prima instanță nu a constatat și nu s-a expus asupra acestei circumstanțe importante pentru soluționarea pricinii.

Evidențiază că dispozițiile art. 21 din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105-XV din 13 martie 2003, prevăd două drepturi opționale ale consumatorului, în cazul când prestatorul nu a început la timp prestarea serviciului sau când în timpul prestării serviciului, a devenit clar că serviciul nu va fi îndeplinit în termenul stabilit, sau dacă termenul de prestare a serviciului a expirat: a) să fixeze prestatorului (executantului) un nou termen, în cadrul căruia el trebuie să înceapă și să finalizeze prestarea serviciului (executarea lucrării), și să ceară reducerea prețului pentru serviciu (lucrare); b) să rezilieze contractul de prestare a serviciului (executare a lucrării) și să revendice repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea termenelor de începere și/sau finalizare a prestării serviciului (executării lucrării).

Explică că în cazul în care intimatele Elena Bulmaga, Ana Becciv, Elena Soroncean, Raisa Burlacu și Maria Lapedulce au acceptat transportarea în alt termen decât acel stabilit în bilet, și-au folosit dreptul de a fixa un nou termen, și în așa fel sunt în drept să ceară doar reducerea prețului pentru bilet, în același timp, nu mai pot folosi dreptul de reziliere a contractului de transport și să revendice repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea termenelor de începere și/sau finalizare a transportării.

Mai menționează că potrivit prevederilor art. 19 din Convenția de la Montreal la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 254-XVI din 5 decembrie 2008, transportatorul nu este răspunzător pentru daunele survenite datorită întârzierii dacă dovedește că el a luat toate măsurile care se impun în mod rezonabil pentru a evita dauna sau i-a fost imposibil să ia respectivele măsuri.

Indică că circumstanța survenirii defecțiunii tehnice a aeronavei care era planificată pentru îndeplinirea cursei aeriene, cât și necesitatea efectuării urgente a deservirii tehnice a acesteia în scopul asigurării securității zborurilor ulterioare, nici într-un fel nu se datorează unei fapte sau acțiuni intenționate a operatorului aerian „Air Moldova”.

Consideră că instanța nu a aplicat legea care trebuia să o aplice și anume prevederile art. 988 alin. (2) Codul civil și art. 21 din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105-XV din 13 martie 2003 și că a aplicat eronat prevederile Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08 noiembrie 2012.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 9 martie 2017, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 168), careva date despre recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 1 februarie 2017, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea

de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Ion Druță